

EEN GROOT GEMIS

Bob De Moor speelt „Olivetti 82” van Eriek Verpale.

MAAR WAAROM zit ik hier, vraagt Bernard Van de Wiele zich af. Het is het begin van „Olivetti 82”, de monoloog die Eriek Verpale schreef in opdracht van *Theater Malpertuis*. Bob De Moor speelt hem in een regie-advies van *Herman Verschelden*. Kalkataans geneoeg, de aanzet van een verhaal waarin het hoofdpersonage beetje bij beetje zijn leven rekaptuurt naar aanleiding van een onderzoek tegen hem. Een terugkeer in een doolhof op zoek naar gezichten en stemmen en de herinnering aan schaars lichamelijk contact.

Of Bernard nu in een politiebureau zit of in één of andere inrichting, het doet er niet veel toe. „Men” wil Bernard helpen zijn geheugen op te frissen. „Men” laat een schrijfmachine komen, een Olivetti 82, precies het model waarop hij als vijftienjarige knaap zijn eerste „roman” typete voor Linda, een liefde die nooit van de grond kwam.

Het verhaal van Bernard is er een vol gems, geprojecteerd tegen een afgebladderde familiale achtergrond waarin de Tweede Wereldoorlog natrlt. Bernard is na de bevrijding verwekt voor een Canadees soldaat die er rap vandoor ging. Vandaar dat Bernard de familienaam heeft van zijn moeder. Zij noemt hem echter, zoals iedereen in het dorp, gewoon *Canadees*. Op zijn achttiende weet Bernard dat zijn verwekker bovendien een jood is en dat intrigeert hem zodanig dat hij alles wat met jood-zijn te maken heeft bestudeert. Hij schrijft er zelfs wetenschappelijke teksten over.

Bernard is een Vlaamse halfjood. Een joodse schrijfmachinehandelaar vertelt hem over de jodenvervolging. Maar wanneer men Bernards familienaam hoort, wordt hij in joodse kringen uitgesloten. De herinnering aan een zekere *Leif Van de Wiele* roept immers teveel gruwel op. Een joods meisje wijst hem af omdat hij geen *echte* jood is. Hij trouwt met de dochter van een fabrikant die tijdens de oorlog fout was en wordt er bediende. Hun dochter Evelien wil islanlkunde studeren en Arabisch leren, voor joden de taal van de „vijand”?

Bernard laat het allemaal over zich heen gaan. Maar zijn huwelijk gaat kapot. Hij neemt de zorg over Evelien op zich en er groeit blijikbaar een bijzondere binding. Die komt in de plaats van een verdrogen verdriet uit de kindertjaren

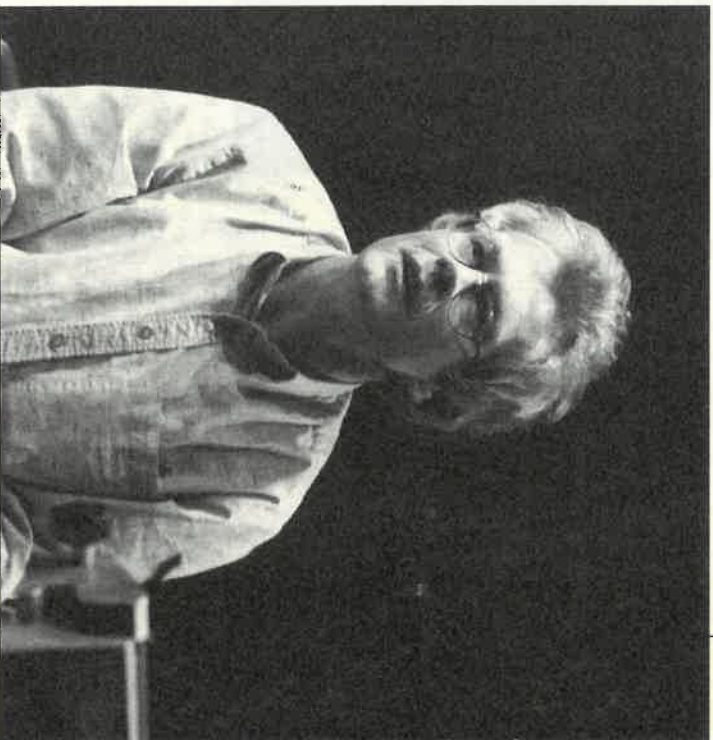
van Bernard. Hij is als het ware bezeten door de herinnering aan zijn halfzusje Claudine, dat hij vereerde, beschermde, afschermd, en als een kostbaar bezit koesterde. Hij vertelde haar over het circus en over zichzelf als Dees, de eenzame paalzitter. Claudientje werd echter vermoord door een zigeuner: die met een circus in het dorp kwam. Dit verdriet is bij Bernard nooit meer opgehouden. Vandaar dat hij in Evelien een nieuwe Claudine ziet.

PUZZEL. Hoe het verhaal eindigt wordt beter onthuld via de voorstelling en het is ook onbegonnen werk om het kluwen van op elkaar inspelende verhalen uiteen te zetten. „Olivetti 82” lijkt een puzzel. Naarmate de stukjes door Bob De Moor opgenomen worden, vallen ze ook op een juiste plaats en eraar je hoe stilaan uit die vele elementjes een groot en toch overzichtelijk geheel opgebouwd wordt. Dit gebeurt sober en gevoelig en juist daarom indringend en ontroepend.

„Olivetti 82” is een verhaal dat makkelijk leest ondanks de gedachtensprongen, de spreektaal en de uitdrukkingen in het jiddisch. Het is duidelijk dat Eriek Verpale de scène voor ogen heeft gehad terwijl hij schreef. Het bijzondere is ook dat een beschrijvende spreektaal gehanteerd wordt, een eenvoudige taal die toch hele tafereleu oproept, zoals bij mensen die echt iets kwijt willen.

Door zijn kwetsbare opstelling brengt Bob De Moor de Canadees zeer dicht bij het publiek. De acteur roept herkenbare situaties en personages op, zonder in anekdotiek te vervallen. Hij legt, zonder het expliciet te zeggen of spectaculaire dingen te doen, de ziel van Bernard bloot en terzelfdertijd zijn eigen artistieke ziel.

NORBERT MAES

Bob De Moor als Bernard, de Canadees in „Olivetti 82” :
ziel blootgelegd.

gegevens verwerkt. Zijn zusje is jong gestorven en geen ander wezen heeft haar ooit vervangen. Zoals de Canadees in „Olivetti 82” draagt ook hij een eindeloos gemis met zich mee. Maar er is wel een gave teatertekst uit voortgekomen. ■

Roger Arieel

„Olivetti 82” van Eriek Verpale, gespeeld door Bob De Moor. Tot 7 mei (20 u.30) in Malpertuis, St-Michielsstraat 5, Tielt. Ook reitsvoorstellingen. Reserveren : (051) 40.18.45. De tekst van „Olivetti 82” werd door Malpertuis uitgegeven.